

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA 2021 ROK

Uzależnienia, takie jak alkoholizm, narkomania, nikotynizm, a także przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Istnienie wielu form uzależnień powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka, stanie jego zdrowia, relacjach rodzinnych, naruszaniu porządku prawnego i powstawaniu wielu dramatów międzyludzkich. Rozwiązywanie w/w problemów zostało uregulowane przepisami prawa:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

Ustawy powyższe określają cele, metody rozwiązywania problemów i wskazują jednostki organizacyjne powołane do rozwiązywania tych ważnych problemów społecznych. Najwięcej zadań ustawodawca nałożył na jednostkę samorządu jaką jest gmina – najbliższa społeczności lokalnej.

Priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki określa Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami własnymi gminy wymienionymi w ustawie, a w szczególności obejmującymi: zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Program dotyczący działań profilaktycznych realizowanych przez gminę jest zgodny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Mińsk Mazowiecki są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Program został opracowany w oparciu o przepisy ustawowe oraz Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych sporządzoną przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie.

Przeprowadzona diagnoza problemów społecznych z zakresu uzależnień (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) przemocy i innych problemów społecznych na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców gminy ma charakter uniwersalny, wskazuje na tendencje w zachowaniach społecznych mieszkańców gminy i może być przez wiele lat inspiracją dla tworzenia programów profilaktycznych.

Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym badani uznali: ubóstwo, alkoholizm oraz bezrobocie. Mieszkańcy Gminy Mińsk Mazowiecki uważają alkoholizm za problem

bardzo istotny (23%), istotny (51%), przeciętny (20%), mało istotny (3%), 2% osób uważa ten problem za nieistotny.

74% mieszkańców gminy uważa, że alkohol jest szczególnym towarem i dlatego dostęp do niego musi być ograniczony i kontrolowany natomiast 26 % badanych sądzi, że alkohol jest takim samym towarem jak każdy inny i nie należy ograniczać handlu nim.

Mieszkańcy gminy piją najczęściej 1-2 razy w miesiącu, 1/5 mieszkańców sięga po alkohol 3-5 razy w tym samym czasie, prawie tyle samo osób badanych (21%) sięgnęło po alkohol 6-9 razy w ciągu ostatniego miesiąca, 15% osób w ogóle nie piło alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni. 11% osób piło 10-19 razy, co szacunkowo oznacza picie alkoholu częściej niż co 3 dzień. 1% spożywało alkohol pomiędzy 20, a 39 razy. Natomiast nikt nie pił 40 razy i więcej w ciągu ostatnich 30 dni. Picie alkoholu prowadzi do wielu, często negatywnych konsekwencji. Do najbardziej popularnych skutków należy tzw. „kac”, który powodowany jest wypiciem nadmiernej ilości alkoholu, z którego metabolizmem organizm nie może sobie poradzić. Konsekwencje picia alkoholu mogą dotyczyć nie tylko złego samopoczucia, ale także zdrowia, psychiki, kontaktów międzyludzkich oraz funkcjonowania w społeczeństwie. Mieszkańcy gminy zapytani o to czy doświadczali negatywnych skutków picia alkoholu, w 30% powiedzieli, że tak.

Narkomania nie jest aż tak poważnym problemem na wsiach jak w wielkich miastach, gdzie dostęp do narkotyków jest łatwy. W opinii mieszkańców gminy kupić narkotyki jest trudno, ale jak się zna odpowiednie osoby to można (57%), bardzo trudno, prawie niemożliwe (23%), osoby które uważają, że narkotyki można kupić raczej łatwo, nie wymagany jest przy tym duży wysiłek i znajomości stanowią 20% badanych osób. Dorośli również ocenili dostęp do narkotyków i alkoholu przez dzieci i młodzież. 47% z nich nie umiało określić łatwości dostępu, 4% osób stwierdziło, że narkotyki i alkohol są łatwo dostępne, 17%, że trudno, natomiast 32%, że zależy to od miejsca sprzedaży.

Nikotyna jest popularną używką, jako substancja zaliczana jest do silnych neurotoksyn. W papierosach znajdują się jej małe ilości, jednak nawet przyjmowana w takiej postaci, nikotyna potrafi bardzo szybko uzależnić. Szybkość uzależniania się od nikotyny jest porównywalna do tej, którą posiadają narkotyki twarde. Co gorsza, nikotyna działa bardzo szybko – już po ośmiu sekundach ¼ dawki zawartej w porcji dymu, dociera do mózgu. W naszej gminie 34% mieszkańców pali papierosy, oznacza to, że co trzecia osoba jest palaczem. Mieszkańcy gminy zapytani czy chcieliby wziąć udział w bezpłatnym programie, który pomógłby uporać im się z problemem palenia papierosów, w 85% powiedzieli, że nie. Mimo tego, że regularne palenie niesie za sobą szereg konsekwencji, takich jak – problemy zdrowotne, zwiększony poziom stresu w sytuacji, w której nie można zapalić, nadwyrężenie budżetu domowego, nie wspominając już o tym jak negatywne wzorce przekazuje się swoim dzieciom, pouczając je o szkodliwości palenia, a samemu nie stosując się do tego.

Palenie oraz picie alkoholu to według prawie połowy (48%) dorosłych respondentów najważniejszy problem społeczny wśród dzieci i młodzieży. **Za najistotniejszy uważają oni (64%) odpowiedź „brak pozytywnych wzorców i autorytetów”.** Kolejnymi problemami społecznymi są: **bezproduktywne spędzanie wolnego czasu (49%), brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (47%), chuligaństwo (43%), przemoc ze strony rodziców (17%) oraz narkotyki (13%).** Do innych odpowiedzi osoby badane zaliczyły „brak kontroli przez rodziców”, „smartfony” oraz „brak czasu ze strony rodziców”.

Przemoc w rodzinie jest powszechnym problemem, w szczególności w stosunku do kobiet i dzieci. Można wyróżnić przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz zaniedbanie. Dorośli mieszkańcy Gminy zapytani o częstotliwość przemocy wobec kobiet w ich gminie najczęściej odpowiadali, że zdarza się w wielu rodzinach (50%). Osoby, które twierdziły, że zdarza się w niewielu rodzinach było 15%, natomiast osoby nieznające takich przypadków stanowią 35% osób badanych. Podobne pytanie zostało zadane w kontekście

przemocy w rodzinie wobec dzieci, dokonywanej przez rodziców lub opiekunów. 35% osób nie słyszało o takich przypadkach, 55% słyszało, ale uważa, że są to pojedyncze przypadki, a 10% zna wiele takich przypadków. Mieszkańcy Gminy w większości przypadków (60%) uważają, że przyczyną przemocy domowej jest problem uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, kolejnym najczęściej wymienianym powodem (57%) była nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi, następnym (48%) złe wzorce zachowania wyniesione z domu rodzinnego, natomiast najrzadziej (42%) były: bezrobocie i brak pieniędzy. Wśród mieszkańców Gminy można znaleźć grupę dorosłych, którzy są zwolennikami rygorystycznego wychowywania i karania dzieci, stanowi ona jednak mniejszość. Jednak aż 21% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że surowe traktowanie hartuje dziecko i pozwala mu lepiej sobie radzić w przyszłości. 11% dorosłych uważa, iż wzbudzanie strachu u dziecka sprzyja poszanowaniu i posłuszeństwu wobec rodziców. 2% badanych uważa kary fizyczne za dobrą metodę wychowania. **Za usankcjonowaniem prawem zakazu bicia dzieci opowiada się 63% osób co wydaje się niepokojącym zjawiskiem.**

Osoby, które szczególnie powinny znać się na problemach związanych z alkoholem na terenie Gminy są to właściciele i pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ponieważ codziennie mają kontakt z osobami kupującymi alkohol. Ich postawy mogą być wskaźnikiem stanu świadomości danej społeczności.

Dla realizacji założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ważna jest postawa sprzedawców wobec zjawiska prób zakupu alkoholu przez nieletnich. Jak wynika z diagnozy lokalnych problemów na pytanie przeprowadzających badania, jak często zdarza się, że osoba, o której wiesz, że jest nieletnia próbuje kupić alkohol, 14% osób badanych nigdy nie miało takiego doświadczenia, aż 23% osób doświadcza takiej sytuacji prawie codziennie, 46% badanych miewa styczność z taką sytuacją ale bardzo rzadko. Natomiast 17% osób spotyka się z próbą zakupu alkoholu przez osobę nieletnią co najmniej raz w tygodniu.

Dlatego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dużą wagę przykładą do edukacji sprzedających w zakresie art.15 ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz.2277 ze zm.), który jasno stwierdza, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy.

PODSTAWA PRAWNA I MERYTORYCZNA PROGRAMU :

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki na 2021 rok opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz.2277 ze zm.);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz.218 ze zm.);
3. Ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz.2365 ze zm.);
4. Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2020 r. poz.295 ze zm.);
5. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz.1057);

6. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz.869 ze zm.);
7. Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz..1843 ze zm.).
8. Tarcza 4.0

ZADANIA GMINY :

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU.

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.
2. Utrzymywanie stałych kontaktów z placówką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Punktem Konsultacyjno-Informacyjnym ds. uzależnień w Mińsku Mazowieckim, współudział w finansowaniu działań terapeutycznych w w/w placówkach położonych na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki do których kierowani są lub zgłaszają się sami mieszkańcy gminy.
3. Poszerzenie i udoskonalenie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym programy ograniczania picia alkoholu.
4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego jako miejsca pierwszego kontaktu dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin, sfinansowanie szkoleń osoby pracującej w w/w punkcie.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz stowarzyszeniami mającymi w swoim statucie działania profilaktyczne i zapobiegawcze.
6. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na temat FASD – spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych przez służby społeczne i medyczne w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.
7. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających ze spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież.
8. Rozpoznawanie specyfiki problemów alkoholowych w Gminie Mińsk Mazowiecki.
9. Zwiększenie dostępności pomocy prawnej, pedagogicznej, psychologicznej i innej skierowanej dla rodzin doświadczających problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz związanych z przemocą w rodzinie.

II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

1. Kierowanie na posiedzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych osób nadużywających alkohol, celem przeprowadzenia z nimi rozmów na temat dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Kierowanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny - na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie stopnia uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego.
3. Kierowanie do sądu wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
4. Doposażenie placówek dla ofiar przemocy domowej w sprzęt niezbędny dla potrzeb prowadzenia zajęć, prowadzenie dyżurów telefonicznych oraz konsultacji specjalistycznych (psycholog, prawnik, lekarz).
5. Dofinansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych w szkołach oraz placówek wsparcia dziennego tj. świetlic środowiskowych prowadzących programy socjoterapii, w tym dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym lub z problemem narkomanii, jak również zagrożonych tymi uzależnieniami.
6. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy domowej – organizowanych dla osób zatrudnionych w w/w placówkach, a także pracowników służb społecznych i instytucji stykających się z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.
7. Dofinansowanie programów dotyczących kształcenia personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorców picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
8. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Informowanie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu o możliwości uzyskania bezpłatnego świadczenia zdrowotnego w zakresie terapii i rehabilitacji oraz pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.
10. Tworzenie koalicji społecznej na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi przy współpracy z lokalnymi autorytetami.
11. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH Z ELEMENTAMI ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNI-

CZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

1. Zakup programów do szkolenia pedagogów szkolnych, wychowawców, nauczycieli oraz innych programów w tym programów z zakresu przeciwdziałania narkomanii i nowych środków psychoaktywnych.
Zapewnienie szkolenia w/w osób przez uprawnionych prelegentów lub instytucje specjalistyczne. Finansowanie warsztatów szkoleniowych dla dzieci, rodziców, nauczycieli.
2. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz przedwczesnej inicjacji alkoholowej wśród młodzieży.
3. Wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój.
4. Wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców jako zadanie nałożone przez Narodowy Program Zdrowia (działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym).
5. Uruchomienie powszechnego programu informacyjno-szkoleniowego w zakresie profilaktyki uzależnień dla społeczności lokalnej Gminy Mińsk Mazowiecki.
6. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
7. Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się.
8. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym (realizacja NPZ na lata 2021-2025).
9. Podejmowanie działań na rzecz promocji zdrowia psychicznego, promocji zdrowego stylu życia w szczególności przez: działalność wychowawczą i zapobiegawczą dzieci i młodzieży w środowiskach zagrożonych uzależnieniami.
10. Zaangażowanie uczniów w działania społeczne, udział w akcjach charytatywnych oraz współpraca z organizacjami działającymi na rzecz innych.
11. Uczenie dorosłych wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na „picie szkodliwe,, (w czasie szkolnych wywiadówek , zebrań wiejskich).
12. Wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców.

13. Współdziałanie z Kościołem Katolickim i innymi Kościołami w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w celu propagowania pozytywnych wzorców zachowań i wartości (szkolenia).
14. Realizacja programów profilaktycznych oraz działań dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych oraz w czasie wolnym od nauki, po zajęciach lekcyjnych w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.
15. Dofinansowanie obozów, kolonii i półkolonii, zimowisk z programem socjoterapeutycznym lub psychoedukacyjnym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, jak również rodzin dotyczących tymi zagrożeniami.
16. Organizacja pozalekcyjnych zajęć rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży oraz imprez towarzyszących (turnieje, zawody, konkursy) jako element programu profilaktyki uzależnień.
17. Systematyczne prowadzenie akcji propagandowych przez instytucje, szkoły, miejsca publiczne w formie plakatów, ulotek, konkursów również w czasie festynów, na temat szkodliwości picia alkoholu, propagowanie zdrowego stylu życia. Zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.
18. Organizowanie wycieczek, kolonii i obozów terapeutycznych w ramach programów, szczególnie dla dzieci z tzw. „grup ryzyka”.
19. Realizacja programów profilaktycznych zakończonych podsumowaniem wiedzy (konkursy wiedzy, plastyczne, muzyczne, teatry profilaktyczne, pikniki rodzinne, itp.).
20. Promowanie zdrowego stylu życia oraz różnych form spędzania wolnego czasu w ramach programów profilaktycznych poprzez:
 - a) inicjowanie i wspieranie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - b) wspieranie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy, wycieczki, festyny, dyskoteki, itp.
21. Tworzenie młodzieżowego wolontariatu do pracy z młodzieżą z tzw. „grup ryzyka”.
22. Współpraca z organizacjami pożytku publicznego w zakresie rozwiązywania patologii rodzinnej.
23. Dożywanie dzieci objętych programami opiekuńczo-wychowawczymi i socjoterapeutycznymi.
24. Zaopatrzenie szkół w materiały edukacyjne dotyczące uzależnień i FASD.
25. Organizowanie spotkań, narad roboczych i konferencji sprzyjających wymianie doświadczeń w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą.

26. Prowadzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy.
27. Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, w tym realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych.
28. Współudział w finansowaniu działań terapeutycznych dla dzieci z terenu Gminy Mińsk Mazowiecki w wyznaczonych punktach zgodnie z rekomendowanym programem profilaktycznym – Przyjaciele Zippiego oraz Unplugged.

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej pod kątem profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.
2. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym, który realizuje ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.
3. Zamieszczanie informacji w prasie lokalnej dla osób uzależnionych i ich rodzin na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Współdziałanie przy realizacji zadań w ramach gminnego programu przez organizacje zajmujące się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
5. Organizowanie publicznych konkursów ofert i zlecanie organizacjom pozarządowym specjalizującym się w problematyce alkoholowej realizacji określonych zamierzeń wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z jednoczesnym przekazywaniem środków finansowych na ich wykonanie.
6. Zabezpieczenie środków finansowych na pracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkolenia dla członków Komisji.
7. Zakup niezbędnego wyposażenia i materiałów związanych z pracą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Współpraca z grupą wsparcia Al-Anon.

V. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM ZAKAZU REKLAMY, ZAKAZU SPRZEDAŻY ALKOHOLU OSOBOM DO LAT 18 I NIE-TRZEŻWYM NA KREDYT LUB POD ZASTAW ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO.

1. Przyjęcie strategii zmniejszania dostępności fizycznej alkoholu.
2. Bieżąca kontrola przestrzegania przez podmioty gospodarcze posiadające zezwolenia na sprzedaż alkoholu przepisów ustawy, w szczególności pod kątem przestrzegania

zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom do lat 18 – wykonywana przez Wójta Gminy lub z jego upoważnienia przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (kontrole planowe oraz doraźne).

3. Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – poprzez zawiadamianie organów ścigania o popełnieniu wykroczeń lub przestępstw.
4. W przypadkach szczególnie uzasadnionych okolicznościami sprawy, zgłaszanie przez Wójta Gminy lub z jego upoważnienia przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udziału w sprawie w charakterze oskarżyciela publicznego.
5. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu prawnych regulacji dotyczących sprzedaży alkoholu nieletnim, a także umiejętności odmawiania im sprzedaży napojów alkoholowych.
6. Współpraca z Policją w zakresie stosowania na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki przepisów prawa dotyczącego obrotu napojami alkoholowymi oraz związanych z zakazem reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności skierowanej do młodzieży.

VI. WSPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO POPRZEZ ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CENTRÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.

VII. FINANSOWANIE WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zadania określone w Programie są zadaniami własnymi Gminy, ich realizacja finansowana jest ze środków pochodzących z pobieranych przez Gminę opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 370.000 zł.

VIII. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW Z OPŁAT ZA WYDANIE ZEZWOLEŃ NA OBRÓT DETALICZNY NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI NA DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z PRZECIWDZIAŁANIEM COVID-19 (a w szczególności zakup środków ochrony osobistej dla członków GKRPA i jej interesantów)

IX. SKŁAD, ZADANIA I ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. W celu realizacji Gminnego Programu Wójt Gminy powołuje Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. W skład Gminnej Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pochodzące z różnych środowisk społeczno - zawodowych funkcjonujących na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki.
3. Komisja inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a w szczególności podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o za-

stosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

4. Gminna Komisja wykonuje swoje zadania na posiedzeniach, którym przewodniczy Przewodniczący oraz w terenie wykonując czynności kontrolne.
5. Ustala się wynagrodzenie za udział w posiedzeniach oraz innych czynnościach komisji potwierdzonych protokołami, liczone procentowo od przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w kwartale, w którym pracowała Komisja, ogłoszonego w Monitorze Polskim w Komunikacie Prezesa GUS, ustalonego na podstawie art. 20 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz.53 ze zm.) w wysokości:
 - ❖ 10% - tego wynagrodzenia dla Przewodniczącego Komisji
 - ❖ 7% - tego wynagrodzenia dla Członków Komisji.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA 2021 ROK

Zjawisko narkomani staje się jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Wykazuje tendencję wzrostową. Zagrożenie to dotyczy wszystkich grup społecznych. Najłatwiejszym obiektem uzależnień są dzieci i młodzież.

Wzrasta również liczba młodzieży zażywającej nowe substancje psychoaktywne (NSP), a także środki uspokajające i nasenne.

Celem programu jest zainicjowanie długofalowego procesu związanego z :

1. działalnością wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą.
2. leczenie, rehabilitacja i reintegracja osób uzależnionych.
3. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Program został opracowany między innymi w oparciu o wnioski wynikające z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych sporządzoną przez Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Krakowie.

ZADANIA GMINY:

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I OSÓB ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM.

1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.
2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii:
 - a) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej,
 - b) szkolenie grup zawodowych, takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych,
 - c) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych.
3. Współpraca z istniejącymi placówkami i instytucjami mogącymi udzielić pomocy osobom uzależnionym od narkotyków i współuzależnionym.
4. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP poprzez działania informacyjne i edukacyjne:

- a) edukacja zdrowotna poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, również z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia,
- b) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępniania.

II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY NARKOMANII, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ.

- 1. Prowadzenie konsultacji dla członków rodzin, w których występują problemy narkomanii.
- 2. Prowadzenie polityki informacyjnej dotyczącej miejsc pomocy dla rodzin, w których występują problemy narkomanii.
- 3. Udzielenie pomocy psychologicznej rodzicom dzieci uzależnionych od narkotyków.
- 4. Współpraca z instytucjami w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem narkomanii.

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ ORAZ SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW NARKOMANII I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE ZAJĘĆ SPORTOWO-REKREACYJNYCH DLA UCZNIÓW, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

- 1. Upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- 2. Upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- 3. Wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. miejsca rekreacji, imprezy lokalne, kluby)
- 4. Wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych de-

moralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób okazjonalny.

5. Wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
6. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno – edukacyjnych.
7. Współpraca z mediami w zakresie przekazywania wiedzy na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii. Zamieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz w gazecie lokalnej „Głos Ziemi Mińskiej”.
8. Prowadzenie konkursów i olimpiad wiedzy na temat zdrowia wśród młodzieży w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych.
9. Promowanie zdrowego stylu życia oraz różnych form spędzania wolnego czasu w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych poprzez:
 - a) inicjowanie i wspieranie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - b) wspieranie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy, wycieczki, festyny, dyskoteki, itp.
10. Zakup, opracowywanie i kolportaż materiałów informacyjno – edukacyjnych.

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁAŃ INSTYTUCJI, ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW NARKOMANII.

1. Współpraca i wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych i jednostek działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnienia od narkotyków.
3. Współpraca z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych.
4. Współpraca ze służbą zdrowia.
5. Współpraca z Kościołem w zakresie profilaktyki uzależnień.
6. Dofinansowywanie szkoleń dla pracowników Policji, GOPS, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu w kontekście pracy z osobami uzależnionymi od narkotyków, nowych środków psychoaktywnych i ich rodzinami.

V. POMOC SPOŁECZNA OSOBOM UZALEŻNIONYM I RODZINOM OSÓB UZALEŻNIONYCH DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I INTEGROWANIE ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM TYCH OSÓB Z WYKORZYSTANIEM PRACY SOCJALNEJ I KONTRAKTU SOCJALNEGO.

1. Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej;
 - a) pomoc finansowa,
 - b) pomoc rzeczowa,
 - c) pomoc w postaci pracy socjalnej.
2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
3. Współpraca z Punktem Konsultacyjnym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

Zadania wymienione w Programie Przeciwdziałania Narkomanii realizują jednostki wskazane przez Wójta Gminy.

VI. FINANSOWANIE WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Finansowanie zadań zapisanych w programie odbywać się będzie ze środków uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydzielonych w postaci odrębnego budżetu w wysokości 10.000 zł.

UZASADNIENIE
do projektu uchwały Rady Gminy Mińsk Mazowiecki

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki na 2021 rok oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki na 2021 rok.

Zgodnie z art.4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz.2277 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, natomiast art.10 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz.852 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek przeciwdziałania narkomanii.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Programy są kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Mińsk Mazowiecki z lat poprzednich. Określają one lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz związanych ze zjawiskiem przemocy.

Programy są adresowane do całej społeczności mieszkańców Gminy Mińsk Mazowiecki, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi i narkomanii zawodowo.

Głównym zadaniem wynikającym z programów jest stworzenie warunków służących zmniejszeniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z nadużywaniem alkoholu, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Gminy Mińsk Mazowiecki.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Kwota środków finansowych nie wykorzystana w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

Gminne Programy na 2021 rok zostały opracowane zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy.

W związku z powyższym podjęcie w/w uchwały należy uznać za zasadne.